

**KAJIAN MAKSUD KOMPONEN BUNYI DALAM TULISAN
BAHASA CINA**

HO WEE CHEE

**FAKULTI BAHASA DAN LINGUISTIK
UNIVERSITI MALAYA
KUALA LUMPUR**

MEI 2003

Perpustakaan Universiti Malaya

A511140884

**KAJIAN MAKSUD KOMPONEN BUNYI DALAM TULISAN
BAHASA CINA**

HO WEE CHEE

**TELAH DISERAHKAN UNTUK MEMENUHI KEPERLUAN BAGI
IJAZAH SARJANA PENGAJIAN BAHASA MODEN**

**FAKULTI BAHASA DAN LINGUISTIK
UNIVERSITI MALAYA
KUALA LUMPUR**

MEI 2003

Abstrak

Tulisan Cina merupakan tulisan ideografik. Mengikut teori *Liushu* (六书), tulisan Cina boleh dibahagikan kepada enam klasifikasi yang berlainan iaitu tulisan piktografik (*imitative drafts* / 象形), tulisan penunjuk simbol (*indicative symbols* / 指事), tulisan pemahaman logik (*logical aggregates* / 会意), tulisan bunyi kompleks (*phonetic complexes* / 形声), tulisan pengalihan makna (*mutually explanatory* / 转注), dan tulisan pinjaman palsu (*false borrowing* / 假借).

Tulisan bunyi kompleks merupakan sasaran penyelidikan pengkaji. Tulisan bunyi kompleks mempunyai keunikannya yang tersendiri. Tulisan jenis ini merangkumi lebih kurang 80 peratus daripada keseluruhan tulisan Cina.

Tulisan bunyi kompleks terdiri daripada dua komponen yang utama iaitu “komponen bunyi” dan “radikal bentuk”. Pada kebiasaannya, orang ramai hanya mengetahui “komponen bunyi” berfungsi sebagai bacaan. Mengikut teori *Youwen* (右文说) “komponen bunyi” selain memainkan peranan sebagai bacaan juga berfungsi menyampaikan maksud. Kajian dijalankan ke atas “komponen bunyi” iaitu hendak mencari keberkesanan fungsi “komponen bunyi” yang membawa maksud. Kajian dijalankan ke atas 3000 patah perkataan tulisan Cina yang paling kerap digunakan. Proses pemilihan tulisan Cina telah dijalankan secara terperinci. Akhirnya pengkaji telah menentukan 116 patah perkataan tulisan Cina daripada 22 siri “komponen bunyi” sebagai sasaran kajian.

Dapatan kajian menunjukkan bahawa peratusan “komponen bunyi” tulisan bunyi kompleks yang membawa “maksud” adalah tidak tinggi iaitu 13.8 peratus.

“Komponen bunyi” yang tidak membawa “maksud” ialah 86.2 peratus. Selain daripada itu, dapatan kajian juga menunjukkan bahawa sebanyak 27.3 peratus atau enam

kumpulan Tulisan Bunyi Kompleks yang membawa maksud. Manakala terdapat 72.3 peratus atau 16 kumpulan Tulisan Bunyi Kompleks yang tidak membawa maksud. Pendek kata, “komponen bunyi” yang terdapat pada 116 patah perkataan tulisan Cina yang paling kerap digunakan lebih berfungsi sebagai “penyampai bunyi” daripada “penyampai maksud” .

Abstract

Chinese characters are ideographic in nature. According to the theory of *Liushu* (六书), Chinese characters can be divided into six different categories namely imitative drafts (*tulisan piktografik* / 象形), indicative symbols (*tulisan penunjuk simbol* / 指事), logical aggregates (*tulisan pemahaman logik* / 会意), phonetic complexes (*tulisan bunyi kompleks* / 形声), mutually explanatory characters (*tulisan pengalihan makna* / 转注) and false borrowing characters (*tulisan pinjaman palsu* / 假借).

The phonetic complexes form the focus of this research. The phonetic complexes have their own uniqueness. More than 80 percent of the Chinese characters are from this category.

The phonetic complexes consist of two major components. The components are sound and the shape of the radicals. Generally, the function of the sound component is associated with pronunciation. The theory of *Youwen* (右文说) points out that apart from pronunciation, the sound component also serves the purpose of imparting meaning. This research deals mainly with the effectiveness of the meaning imparting role played by the sound component. Initially, 3000 most frequently used Chinese characters were chosen for this research. After a thorough and careful selecting process, the researcher finally identified 116 Chinese characters from 22 series of sound components and this particular set of characters is the target of this research.

The research results reveal that the percentage of sound components that impart meaning is not high. It constitutes only 13.8 percent of the research sample. On the other hand, the sound components that do not impart meaning at all record the highest percentage that is 86.2 percent. Apart from this, the findings of the research also show that 27.3 percent

or six phonetic complexes groups impart meaning whereas 72.3 percent or 16 phonetic complexes groups do not impart meaning. Based on the findings, it can be concluded that the function of the sound components of 116 Chinese characters chosen for this research is more prominent in pronunciation than in imparting meaning.

PENGHARGAAN

Saya hendak mengambil kesempatan ini merakamkan setinggi-tinggi penghargaan dan ribuan terima kasih kepada penyelia saya, Pn.Chong Siew Ling yang memberi tunjuk ajar, bimbingan serta komen yang sungguh membina sepanjang masa penulisan disertasi saya.

Tidak lupa juga, saya hendak mengucapkan terima kasih kepada isteri yang dikasihi, Liang Mih yang penuh dengan dedikasi, sabar dan sentiasa berada di sisi saya ketika saya menghadapi masalah dan juga menjadi perangsang kepada saya sepanjang jalan yang penuh dengan ranjau ini.

Akhir sekali, penghargaan saya hendak ditujukan kepada pihak Fakulti Bahasa dan Linguistik, Unversiti Malaya, staf akademik dan bukan akademik dan mana-mana pihak atau perseorangan yang terlibat secara langsung mahupun tidak langsung dalam usaha saya menyiapkan disertasi ini.

JADUAL KANDUNGAN

Tajuk	Muka surat
ABSTRAK	i
ABSTRACT	iii
PENGHARGAAN	v
SENARAI JADUAL	ix
SENARAI RAJAH	x
 BAB 1 PENGENALAN	
1.1 Pendahuluan	1
1.2 Latar Belakang Kajian	3
1.3 Pernyataan Masalah	5
1.4 Objektif Kajian	7
1.5 Kepentingan Kajian	8
1.6 Bidang dan Batasan Kajian	9
1.7 Definisi Istilah	10
1.7.1 Kumpulan Tulisan Bahasa Cina	10
1.7.2 Tulisan Bunyi Kompleks	12
1.7.3 Maksud	14
1.7.4 3000 Patah Perkataan Tulisan Cina yang Paling Kerap Digunaankan	15
1.8 Kamus-kamus yang Digunakan Dalam Kajian ini	16
1.8.1 <i>Kamus Shuowen Jiezi</i>	17
1.8.2 <i>Shuowen Jiezi Jinshi / Kamus Penerangan Shuowen Jiezi</i>	17
1.8.3 <i>Xiandai Hanyu Cidian / Kamus Bahasa Cina Moden</i>	17
1.8.4 <i>Kamus Shiyong Tongyuan Zidian</i>	18
 BAB 2 TINJAUAN KAJIAN BERKAITAN	
2.1 Pendahuluan	19
2.2 Konsep Teori <i>Liushu</i>	20
2.3 Latar Belakang Kajian <i>Shuowenxue</i>	24

2.3.1	Kajian <i>Shuowenxue</i>	25
2.4	Teori <i>Youwenshuo</i> dan Teori <i>Zimushuo</i>	31
2.5	<i>Xiandai Hanzixue</i> / Kajian Tulisan Bahasa Cina Modern	32
2.5.1	Kekerapan Kegunaan Tulisan Bahasa Cina	33
2.6	Perkembangan Baru Penyelidikan Baru Filologi Tulisan Bahasa Cina	36
2.7	Penyelidikan Filologi Tulisan Cina Di Malaysia	38
2.8	Tinjauan Kajian Maksud	40
BAB 3	KAEDAH KAJIAN	
3.1	Pendahuluan	43
3.2	Kerangka Konsep Kajian	43
3.3	Kerangka Teoretis Kajian	45
3.4	Sebab-sebab Pemilihan Analisis Komponen Makna Sebagai Alat Kajian	52
3.5	Metodologi	
3.5.1	Mengumpul Sumber Kajian	56
3.5.2	Pembahagian Sumber Kajian Berdasarkan Konsep <i>Liushu</i>	57
3.5.3	Mengumpul Tulisan Bunyi Kompleks Berdasarkan Siri Bunyi dan Komponen Bunyi	60
3.5.4	Kajian Maksud Komponen Bunyi dalam Tulisan Bunyi Kompleks	61
3.5.5	Hasil Kajian	69
BAB 4	ANALISIS KAJIAN	
4.1	Pendahuluan	71
4.2	Mengumpul Tulisan Bunyi Kompleks Berdasarkan Siri Bunyi dan Komponen Bunyi	81
4.3	Kajian Maksud Dalam Komponen Bunyi	84
4.3.1	Kumpulan Tulisan Komponen Bunyi “巴” (<i>ba</i>)	85
4.3.2	Kumpulan Tulisan Komponen Bunyi “少” (<i>chao</i>)(<i>sha</i>)(<i>shao</i>)	87
4.3.3	Kumpulan Tulisan Komponen Bunyi “我” (<i>e</i>)(<i>wo</i>)	89
4.3.4	Kumpulan Tulisan Komponen Bunyi “方” (<i>fang</i>)(<i>bang</i>)	91
4.3.5	Kumpulan Tulisan Komponen Bunyi “非” (<i>fei</i>)	94
4.3.6	Kumpulan Tulisan Komponen Bunyi “分” (<i>fen</i>)	95

4.3.7 Kumpulan Tulisan Komponen Bunyi	“皇” (<i>huang</i>)	98
4.3.8 Kumpulan Tulisan Komponen Bunyi	“几” (<i>ji</i>)	101
4.3.9 Kumpulan Tulisan Komponen Bunyi	“巨” (<i>ju</i>)	103
4.3.10 Kumpulan Tulisan Komponen Bunyi	“皆” (<i>jie</i>)(<i>kai</i>)(<i>xie</i>)	105
4.3.11 Kumpulan Tulisan Komponen Bunyi	“令” (<i>leng</i>)(<i>lin</i>)(<i>ling</i>)	109
4.3.12 Kumpulan Tulisan Komponen Bunyi	“里” (<i>li</i>)	109
4.3.13 Kumpulan Tulisan Komponen Bunyi	“寮” (<i>liao</i>)	111
4.3.14 Kumpulan Tulisan Komponen Bunyi	“马” (<i>ma</i>)	113
4.3.15 Kumpulan Tulisan Komponen Bunyi	“莫” (<i>mo</i>)(<i>mu</i>)	115
4.3.16 Kumpulan Tulisan Komponen Bunyi	“需” (<i>nuo</i>)(<i>ru</i>)	117
4.3.17 Kumpulan Tulisan Komponen Bunyi	“包” (<i>pao</i>)(<i>bao</i>)	119
4.3.18 Kumpulan Tulisan Komponen Bunyi	“青” (<i>qing</i>)(<i>jing</i>)(<i>cai</i>)	124
4.3.19 Kumpulan Tulisan Komponen Bunyi	“帝” (<i>di</i>)(<i>ti</i>)	126
4.3.20 Kumpulan Tulisan Komponen Bunyi	“肖” (<i>xiao</i>)(<i>xie</i>)	127
4.3.21 Kumpulan Tulisan Komponen Bunyi	“俞” (<i>yu</i>)	129
4.3.22 Kumpulan Tulisan Komponen Bunyi	“巢” (<i>zao</i>)	131
4.4 Kesimpulan Keseluruhan		132
4.4.1 Klasifikasi Maksud Komponen Bunyi Tulisan Bunyi Kompleks		133
4.4.2 Kadar Keberkesanan Komponen Bunyi Tulisan Bunyi Kompleks yang Membawa Maksud		135

BAB 5 HASIL KAJIAN DAN RUMUSAN KAJIAN

5.1	Pendahuluan	137
5.2	Rumusan Kajian	139
5.3	Cadangan Kajian Lanjutan	140

BIBLIOGRAFI	145
--------------------	-----

LAMPIRAN	150
-----------------	-----

SENARAI JADUAL

Jadual	Muka surat
3.1 Jadual Analisis Komponen Makna “Wanita”	46
3.2 Jadual Analisis Komponen Makna “Budak Lelaki”	47
3.3 Analisis Komponen Makna “Seat”	48
3.4 Analisis Komponen Makna “Woman” dan “Girl”	49
3.5 Analisis Komponen Makna “Viviparus”	50
3.6 Analisis Komponen Makna “Perkakas untuk Duduk”	51
3.7 Contoh Memilih dan Pembahagian Tulisan Bunyi Kompleks Berdasarkan 3000 Patah Perkataan Tulisan Cina. yang Paling Kerap Digunakan	58
3.8 Mengumpul Tulisan Bunyi Kompleks Berdasarkan Siri Bunyi dan Komponen Bunyi pada Peringkat 1, 2, dan 3.	60
3.9 Pemilihan Tulisan Bunyi Kompleks Berdasarkan Siri Bunyi dan Komponen Bunyi	61
3.10 Contoh Analisis Komponen Makna Tulisan Bunyi Kompleks	66
3.11 Contoh Hasil Kajian Maksud	70
4.1 Memilih dan Pembahagian Tulisan Bunyi Kompleks Berdasarkan 3000 Patah Perkataan Tulisan Cina yang Paling Kerap Digunakan	71
4.2 Mengumpul Tulisan Bunyi Kompleks Mengikut Siri Bunyi(音节) dan Komponen Bunyi Berdasarkan 3000 Patah Perkataan yang Paling Kerap Digunakan.	76
4.3 Pemilihan Tulisan Bunyi Kompleks Berdasarkan Siri Bunyi dan Komponen Bunyi (sekurang-kurangnya terdiri daripada empat patah tulisan Cina dalam satu kumpulan).	81
4.4 Senarai Klasifikasi Maksud Komponen Bunyi Tulisan Bunyi Kompleks	133
4.5 Peratusan Tulisan Bunyi Kompleks Membawa Maksud	136

SENARAI RAJAH

Jadual	Muka surat
2.1 Tinjauan Kajian Berkaitan	20
2.2 Rajah Tulisan Cina Moden	34
3.1 Kerangka Konsep Kajian	43
3.2 Kerangka Metodologi Kajian Maksud Tulisan Cina Terpilih	55
3.3 Contoh Analisis Komponen Maksud Tulisan Bunyi Kompleks	69